

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ: ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ Μελέτι	Ι. Ν. ΓΡΥΠΑΡΗ
Ἄτυχία	Ι. Ν. ΧΡΥΣΑΦΗ
Μέσ' στὸ λιοπύρι	Γ. ΣΤΑΜΠΟΛΗ
Πολύβιος Δημητρακόπουλος	Μ. Π. ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΗΓΑΚΗ
Ἀπὸ τῆ περασμένη δόξα	Κ. ΦΑΛΤΑΓΙΤΣ
Ἡ Μάννα	ΣΥΛΒΙΟΥ
Ἡ Μικρασιατικὴ Τραγωδία	Ζ.
Ἀνάγκη	ΜΕΝΙΛΗ
Ἄννα Π. Μαρίνου	
Ἱστορία τῆς παροιμίας «τὸ ἴδιο εἶνε»	Ι. Π. ΣΤΑΜΠΟΥΛΗ
Φόνισσα φύση τῆς Ἀνατολῆς	ΒΕΛ. ΦΡΕΡΗ
Δὲν δὴ ξεχάσω	Γ. ΚΑΨΑΜΠΕΛΗ
Θέατρα	Γ. Κ.
Οἱ πεθαμμένοι	Η. Σ. ΣΤΑΜΑΤΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

Διεύθυνσις:
Δίκα ΕΥΓΕΝΙΑΝ ΖΩΓΡΑΦΟΥ
Ὁδὸς Μενάνδρου 83
Ἀθήνας

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις:
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Διὰ τὸ Ἑσωτερικὸν . . Δρχ. 20
Διὰ τὰ Δημ.σ. Γραφεῖα » 40
Διὰ τὴν Ἀμερικὴν . . Δολλ. 4
Δι' Ἀγγλίαν Αἴγυπτον
καὶ Κύπρον . . . . . Σέλλ. 15
ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΟΛΥΤΕΛΗΣ ΔΡΧ. 30

Πᾶν χειρόγραφον δημοσιευόμενον ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφεται.

Δι' ἔγγραφαί ἄρχονται ἀπὸ τῆς
1ης ἐκάστου μηνός.

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΧ. 1.50

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΚΑΡΑΒΑΙΟΥΣ ΚΑΙ ΤΕΡΡΑΚΟΤΤΕΣ ΤΟΥ Ι. Ν. ΓΡΥΠΑΡΗ

ΤΟ ΜΕΛΤΕΜΙ

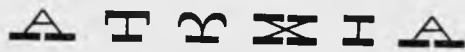
*Ἀδράσει ὁ ἥλιος ὁ ἄψις τ' ἀκόσιζτο χορτάρι,
στὸ κάμμα τὸ μεσημερνὸ ἀχνίζουν τὰ χαλίκια
καὶ πρὶν τὴν ὕστερην ὄροσιὰ ἢ λαύρα νὰ τοὺς πάρη
τὴν ἀρμυριά τοὺς μυρωδιὰ γύρω σκορποῦν τὰ φύκια*

*Φωλιὰ καμίνι ἀφίνοντας καὶ τῆς στεριᾶς τάρεικια
παίρνουν τὰ φίδια, στὸ νερὸ τίς σμυρναριῆς ζευγάρι
κι' ὅπου διπλὰ καθρεφιστὰ κοιμοῦνται τὰ καίκια
μόνοι ἀνεμίζουν μάραμο τῆ θάλασσα οἱ γλάροι.*

*Σάφνον κρυφὸς παροξυσμὸς· τὸ κύμα λιανοτρέμι
κι' ἀνάγια ἢ θάλασσα ἢ στρωτὴ στὸ σύγκροτο μελανιάζει.
γιατὶ θεριὸ ἀπ' ἀνοιχτὰ πλακῶνει τὸ Μελτέμι.*

*Στὴν πρώτη ὁ γλάρος ρουφαλιὰ ἀπὸ ψιλὰ χουγιάζει
καὶ σπάνοντας μ' ἀφροδροσιὰ τὸ κύμα τὸ γεμάτο,
γυρνοῦν τὰ φίδια στὴ στεριὰ καὶ οἱ σμυρναριῆς στὸν πάτο.*

ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ Α. ΣΤΡΙΝΤΜΠΕΡΓ "Ο ΓΑΜΟΣ.."

Μετάφραση Ι. Ε. Χρυσάφη

Έκδοσις Έλευθερουδάκη

—Δε μπορείς να φαντασθής τί λεπτό πράγμα είναι να κάθεται στο ίδιο σπίτι με μια γυναίκα για δέκα χρόνια...

Λοιπόν! την επομένη του γάμου δεν είχε να φροντίσει για τίποτα, επειδή ήταν κάλεσμένοι στο σπίτι της νύμφης.

—Θα πιούμε λοιπόν καφέ στις οχτώ—είπε στη γυναίκα του.

—Σήκω, μικρούλα, ο καφές είναι έτοιμος, είπα.

—Χρ! θα περίμενε ως τις οχτώμιση.

—Περίεργο πράμα, να μη θέλεις να μ' άρπας να κοιμηθώ!

Επειράχτηκε με απόφαση να περιμένει. Ήταν ο-ποσδήποτε ενοχλητικό, γιατί έπρεπε να προτάξει στο γραφεϊο το πρώτο τετραήμερο...

Στις εννιάμιση ετόληψε να ξαναδοκιμάσει. Τώρα όμως το πράγμα καταντούσε ακόμη πιο περίεργο, να μην την άρπαινε να κοιμηθώ ήταν συνηθισμένη να κοιμάται...

Έλυπήθηκε πολύ, αλλά δεν είχε τίποτα να αντιπαρατηρήσει. Κι όταν τώρα εκάθησε να πάρει τον καφέ του μονάχου...

Το μεσημέρι όλα τα φαγιά ήταν πνιγμένα στη ζάχαρη. Αυτός δεν μπορούσε να υποφέρει τα γλυκά φαγιά, αλλά δεν ήθελε και να την δυσαρεστήσει.

Με α το φαγητό αυτό συνήθιζε να πίνει καφέ, εκείνης όμως της τον είχε απαγορεύσει ο γιατρός.

—Θέεις να σου διαβάσω τίποτα από τις εφημερίδες; Έχει ένα πολύ ενδιαφέρον άρθρο για το Ίρλανδικό ζήτημα.

—Ούφ, όχι, δεν μπορώ ν' ακούω τέτοια προμηκτικά πράγματα.

—Αναψε ένα τσιγάρο. Ένα καλό τσιγάρο της 'Αδάνας' που τα είχε αγοράσει κατ' εθώειαν από το Μερτέν.

—Καπνίζεις;

—Φυσικά. Δεν το ήξερες;

—Όχι. Ο μπαμπάς το θεωρούσε πάντα μεγάλη προστυχιά να καπνίζει κανείς εγώ δε άρωστακίω και με...

τη μυρωδιά μονάχου του καπνού.

Άρπαινε το τσιγάρο στην άκρη του τραπέζιου και με λάπι έκοίταζε πώς έκαρβουναζότανε και γινόταν λεπτή κι άπαλότατη στάχτη...

Το βράδυ θέλησε να διαβάσει κάτι. Ών τί; Δίκενος, 'Α, μπλ, μπλ! Εκείνη δεν μπορούσε να υποφέρει τα άγγλικά και την άγγλική φιλολογία.

—Τί κρίμα!

Κοντά στ' άλλα υποχρεώθηκε να τρέξει σε χορούς σουπέντες και θέατρα. Αυτό το τελευταίο μάλιστα τον έα-σάνιζε περισσότερο έκτατάβαινε πολύ καλά ότι το έργο του παιζόταν στην πλατεία...

Επρόκειτο, όταν προχώρησε καλά η άνοιξη, να πιν στην έξοχη. Αυτός εψήφισε υπέρ της Μαίλαρε, γιατί εκεί ήταν γεννημένος, εκείνη όμως δεν μπορούσε να καθήσει στην Μαίλαρε γιατί είχε πάρει θέρμες εκεί...

Το πρώτο κυριακάτικο πρωί που ήταν στην έξοχη σκηώθηκε στις πέντε, πήρε το σάκκο με το ψωμί του, τα σνερφα για το ψάρεμα κι έναν υπηρέτη.

Και τί απόλαυσις να μπορείς να καπνίσει μια πίπα, μια καλή πίπα από ρίζα, γεμισμένη με έγγλέζικο καπνό και να πιάνει πέγκες.

Εγύρισε πίσω καταχρούμενος το μεσημέρι. Έβρεξε άμέσως να φιλήσει τη γυναίκα του με αυτή τον έσπρωξε από κοντά της. Έμύριζε ψαρίλα και καπνό.

—Π γάτα έφαγε τόσες πέγκες που κόντεψε να σκάσει και οι άλλες έπετάχτηκαν.

Το απόγευμα όμως θα τα έφτιανα πάλι, γιατί της είχε ετοιμάσει μια έκπληξη.

Έπληξαν στο πάγκο οι βάρκες.

Ακριβ ήταν άρχαμένη μια υπέροχη βάρκα, στο σκαρί του Μπλέικινγκ, κι ένας υπηρέτης με ναυτικά στεκόνταν με το σκούρο στο χέρι για να τους πάρει μια βόλτα.

—Πες και με το πανί; Αυτή είναι η δική σου ή βάρκα!

—Βεβαίωτατα, άγάπη μου—άπήντησε εκείνος με υπερηφάνεια.

—Και δεν μου είχες κάμει καθόλου λόγο! Έγώ δεν σου έπιτρέπω να πηγαίνεις με το πανί, θα μου το υποσχεθής. Έρνεσι: πώς δε θα πες ποτέ σου με το πανί.

Έχω τρομερή άτυγία, έλεγε με το νου του. Κι έ-τσι εγύρισαν πίσω στο πάγκο κι αυτός έπληττε τρομερά: η κυρία όμως έστειλε κι' εκάλεσε διάφορους γείτονες για το απόγευμα.

Το φθινόπωρο παρουσιάστηκαν φαινόμενα ενδιαφερού-σης καταστάσεως: η κυρία έθώμωσε, τάβαλε και με τον άνδρα της και με τον έαυτόν της.

Εγεννήθηκε και το παιδί. Η κυρία δεν θέλησε φυσι-κιά να το βυζάξει ή ίδια, γιατί τότε δε θα μπορούσε να βγαίνει ντακολτέ.

—Όταν σκηώθηκε άρχισε να κάνει λόγο στον άνδρα της για μαθήματα ίππασίας.

Την άλλη μέρα έρχεται η κυρία στο σπίτι από τον κύριο «καθηγητή» ο οποίος της διώρισε με τον αυτ ήρό-τερο τρόπο να κάνει ίππασία.

Ο κύριος Έρνεσι είχε άληθινόν πανικό για τη σχολή της ίππασίας. Όταν έπρωτομπήκε εκεί μέσα τον έχτύπησε μια μυρωδιά από ζώα, ιδρώτα και άμμωνία, πολύ απο-κρουστική.

Έβρισκε πολύ άδιάντροπη αυτή τη σωματική έπαρξη

όταν ο σταυλόαρχης έβροθούσε τή γυναίκα του νά ανέβη στο άλογο, όταν αυτός ο υπαξιωματικός του ίππικού με τίς δυνατές γάμπες, άρπαξε τή γυναίκα του από τή μέση και διώρθωνε τά πόδια της άπάνω στα τόξα της σέλλας. Κι' όλοι έκείνοι: οί καθαλλιέροι, κι' όλα έκείνα τά γουρλωμένα μάτια, που παρακολουθούσαν κάθε κίνηση του κορμιού της. Έδώ ήταν μια άτιμόσφαιρα ξετσιπωσιάζ. Έδώ γινότουσαν στα κρυφά πολλά άσχημα πράγματα. Ο γι�τρος όμως τό είχε «διορίσει». Μάθε και σύ καθαλλά, του είπε ή γυναίκα του, όταν κάποια φορά έδειξε πως δέν ήταν εύχαριστημένος. Έδονίματε δυο φορές αλλά τον έπιασε ή σπλήνα του κι' έπεσε και τό καπέλλο του κι' άκουσε και κοροϊδίες από τό σταυλόαρχη και γελοΰσαν όλοι μαζί του.

Στό τέλος ήλθε ή κυρία μια μέρα και είπε ότι οί ώρες της ίππασίας έγειναν βραδυές ώρες. Θα έκαναν καδρίλλιας με μουσική. Αυτός θα καθόταν στο θεωρείο αν ήθελε. Εκάθισεν ένα βράδυ, αλλά δέν ξαναπήγε να καθίση και δεύτερη φορά. Στα διαλείμματα από τή μια φιγούρα στην άλλη, έτρεχε να περιποιηθώ κυρίες και κυρίους, ν' ανοίγει σαμπάνιες και μποτίλιες με νερό της σόδας.

Κι' έτσι καθόταν κι' αυτός μονάχος σπίτι με τό παιδί. Αυτή ήταν ή εύτυχία που είχε όνειροπολήσει! Κι' έσυλλογιζόταν όλες τίς γυναίκες που κάθονται σπίτι, ενώ οί άνδρες είναι στρωμένοι στη ταβέρνα. Γιατί να μη έχει άπαντήση μια τέτοια δυστυχημένη γυναίκα στο δρόμο του, που δέν θα ήταν μονάχος κι' οί δυο τους; Άτυχία, άτυχία!

Η καδρίλλια έσυνεχίσθη κι' εύθύς κατόπιν άρχισε τό σουπέ.

Μια νύχτα, κατά τά μεσάνυχτα, άκούστηκε ένα φοβερό κουδούνισμα στον προθάλαμο. Ο κύριος Έρνεστ καθόταν όπως συνήθως, απ' έξω από τήν κάμαρα του παιδιού και έδιάβαζε Δίκενς. Πετάχτηκε ν' ανοίξει ή γυναίκα του στεκόταν στην πόρτα μονάχη της, άκουσε όμως και βήματα να κατεβαίνουν μπλεχτά τή σκάλα φαινόταν σαν άρρωστη τή βοήθησε να μπη μέσα ήταν κατακίτρινη και τά μάτια της αναμμένα.

— Έρνεστ, του είπε, και άρχισε ένα σπασμωδικό γέλιο που έμοιαζε με κλάμα, μ' άγαπές;

— Ναι, τήν άγαπούσε.

— Είμ' άρρωστη, πολύ άρρωστη.

Τά χαρακτηριστικά της είχαν γίνη έντελώς άτονα και τό στόμα της είχε ένα χαμόγελο μελαγχολικό.

— Άχ, πόσο σ' άγαπώ, του ξανάπε.

Ο κύριος Έρνεστ άρχισε να συγκινηται λιγάκι γιατί δέν είχε άκούσει αυτά τά λόγια από πολύ καιρό, πάρα πολύ.

— Είσαι θυμωμένος μαζί μου, του είπε, κι' έτριβε τό κορμί της από τούς πόνους.

— Θυμωμένος όχι, βεβαίως όχι! Θα ήταν όμως πολύ

εύτυχισμένος αν δέν έλειπε τόσο πολύ από τό σπίτι.

— Μπή, έλειπε πολύ από τό σπίτι; Μ' άφού ο γι�τρος τό «διέταξε». Ωστε ή υγεία της δέν είχε καμμιά σημασία γι' αυτόν;

— Πολλή πάρα πολύ μα τό μικρό;

— Και του έλειψε τίποτε του μικρού; Δέν ήταν δηλαδή αυτή τόσο καλή μητέρα, όπως κάθε άλλη, από αυτές που βγαίνουν έξω και νοκκαταρίζονται με τά μωρά τους...

Τώρα έπρεπε να σηκωθεί από τήν καρέκλα μα ήταν άρρωστη.

Τή βοήθησε να μπη στην κρεβατοκάμαρα ήθελγηε να φωνάξει τή Χριστίνα.

— Όχι δέν είναι ανάγκη ούτε Χριστίνα ούτε κανένα!

— Ηπια λίγο νερό κι' εκάθησε στον καναπέ.

Ο κ. Έρνεστ έγινε κατακίτρινος τό δωμάτιο είχε κιάλας μυρίζει κονιάκ και καπνό!

— Λοιπόν! Πως περνούσε τήν ώρα σου γεροχαραγία; του είπε: Θα ξαναδιάβαζες πάλι τον Δίκενς! Άχ δέν μπορώ, δέν μπορώ.

Δέν μπορούσε πάλι!

Υστερα θέλησε να μπη μέσα να φιλήση τό μικρό. Ο άνδρας της όμως έστάθηκε στη πόρτα.

— Δέν θα μπής μέσα!

— Και ποίος θα μ' έμποδίση να μπω;

— Εγώ! Είσαι μεθυσμένη τύφλα, κτήνος!

— Νά, χά, χά, χά. Αυτό δέν τόπος έτσι δά κουτούρο! Νά σου πετύχη άντρας! Άς τό διάολο!

Έπήρε ένα βιβλίο κι' έκανε να του τό πετάξει στο κεφάλι, αλλά σωριάστηκε δλόκληρη στο πατωμο.

Ο κύριος Έρνεστ εξόπνησε τή Χριστίνα κι' έξελαν τήν κυρία στο κρεβάτι. Κι' ύστερα έστρωσε ένα στρώμα απ' έξω από τήν πόρτα της κάμαρας του μικρού κι' έπέρασε εκεί ξαπλωμένος όλη τή νύχτα.

Τό πρωί δέν τήν είδε. Κι' όταν έπήγε στο γραφείο ή άπόφασίς του να ζητήσει διαζύγιο ήταν όριστική και άμετάκλητη. Άλλά για τίς λόγους; Μέθη! Ο Νόμος δέν είχε προβλέψει μια τέτοια περίπτωση. Κι' έπειτα τό σκάνδαλο! Η κοινωνία!

Και όμως έπρεπε να τό κάνει.

Ξαναήρθε στο νοΰ του ή σκηνή της νυκτός. Τί λόγια που του ξέφυγαν κι' έτσι εξήγνα, χωρίς καμμιά προεισγιογή. Μα ή προεισγιογή είχε γίνει από καιρό στα μουγά.

Όλο τό πρωί περπατούσε σαν να είχε πένθος και του φαινόταν σαν να είχε πεθάνει τί μπορούσε άλλως τε να του προσφέρει τώρα πια ή ζωή; Και τό παιδί χωρίς μητέρα. Με βαρειά βήματα έτραβήξε τό μεσημέρι για τό σπίτι του. Τί φουρτούνα θα τον περίμενε; Τί θα γινόταν; Ηέρεσε και τό τελευταίο κομμάτι του βρόμου έστράφη έξω από τό

Βωδωμοπωλείο κι' εκούταζε τά πράγματα που είχε στο κρεβάτι. Ν' ανέβη επάνω; Δέν ήταν καλλίτερα να δώση ένα τέλος σ' αυτή τήν άθλιότητα; Μα τό παιδί; τό παιδί!

Όταν έφτασε στη σκάλα άκουσε τραγουδι και πιάνο.

Όταν έμπήκε μέσα, καθόταν εκείνη στο πιάνο κι' άκούσανάριζε μια φίλη της που τραγουδούσε. Κι' άμέσως έπατάχη κι' άγκάλιασε τό γεροντάκο της τον άγαπημένο και τον έφίλησε. Κι' έφαινόταν σαν να είχε ξανάβρη τήν βγεία της σε μια στιγμή. Τί έμορφη που ή αν σήμερα! Και με πόση χάρη έλεγε στη φίλενάδα της πόσο άσχημα ήταν έγώες τό βράδυ, χωρίς ν' άγγίξει καμμιά δυσάρεστη λεπτομέρεια. Και τί εύθυμο γεύμα που τούκαναν οί τρεις τους. Κατόπιν έμειναν μόνοι. Ούτε λέξι για τή γιοσεινή ήμέρα. Εκείνος είχε ξαπλωθή στο κρεβάτι και τήν κοίταζε που γδύνότανε. Του φαινόταν σα λιγότερο ντροπαλή από πρώτα, μα τόπο έμορφη. Τή μισούσε μα ή σάρκα του ήταν άλυσοδεμένη. Δέν θα μπορούσε ποτέ να ζήση χωρίς αυτή τή γυναίκα.

Κι' έτσι εξήκολούθησε ή ίδια ζωή όπως προητέρω. Καθόταν στο θεωρείο της ίππευτικής σχολής κι' άνοιγε σαμπάνιες. Στεκόταν στην πόρτα της τραπεζαρίας κι' έπερνούσε στο πάδι τίς νύχτες του χορού, γιατί αυτός δέν έχόρευε. Καθόταν στο θέατρο για να κρατεί τήν εισόρπα της κι' εκούμπωνε τά γοδάκια της μόνο για να δη για μια στιγμή τή γάμπα της.

Βαρυνόταν όμως καμμιά φορά κι' έμεινε και στο σπίτι.

— Τί ζωο που σου είναι κι' αυτός ο άνδρας της, έλεγαν οί κύριοι.

— Καλό κομμάτι κι' αυτή, έλεγαν μερικές από τίς κυρίες.

Μια μέρα έδιάβαζε κάτι στην εφημερίδα για μια κυρία της καλής τάξεως. Φρικώδη πράγματα. Τήν είχαν ιδεί να φιλή τους διαβάτες στις εξώπορτες. Μια τρομερή υποψία του εγενήθηκε. Δέν μπορούσε όμως να έχη άποδείξεις γιατί σ' αυτές τίς επιχειρήσεις δέν σέρνουν και μάρτυρες ή ήσυχία του όμως έχάθηκε. Τό έννοιωθε πως ήταν άτιμωμένος μα δέν μπορούσε να κάνει τίποτε.

Σ' ένα ξεσπασμα θυμού έπήρε μια έρωμένη. Κι' αυτή τήν άπάτησε σε δυο μήνες μέσα. Ήπιανε άλλη με τά ίδια επικόλουθα. Έγνωσε να μάθη ή γυναίκα του ότι είχε έρωμένη, εκείνη όμως δέν ήξερε τίποτε ή έκανε τουλάχιστον πως δέν τό ήξερε.

Κι' έτσι τραβούσε τό πράγμα. Χρόνος έμπαίνε, χρόνος έβγαίνε. Νά χωρίσει; Όχι αυτό δέν μπορούσε να τό κάνει εξ αίτίας του παιδιού. Κι' εκτός αυτού δέν μπορούσε να ζήση χωρίς αυτήν.

Ένα βράδυ, που καθόταν μονάχος σ' ένα φίλου του τό σπίτι, άνοιξε τήν καρδιά του και του τά είπε όλα αυτά δηλαδή που ο φίλος του τά ήξερε από καιρό.

— Δέν είσαι ο μόνος, είπεν ο φίλος. Είναι βλέπεις ο

άνδρας που έχει τήν πρωτοβουλία. Τό αποτέλεσμα δέν είναι ότι σ' όλες σχεδόν τίς περιπτώσεις είναι σκλάβος γιατί αυτός που άγαπάει είναι σκλάβος. Όλοι σχεδόν οί γάμοι γίνονται με έρωτα εκ μέρους του άνδρος. Έτσι έχει όρσει ή φύσις. Οί άρρενες ρίχνονται τό θήλυ κάθεται και περιμένει. Ποιόν; Όποιος έρθη! Και πίσταφέ με, οί γυναίκες είναι που κυβερνούν τον κόσμο κι' άς μην έχουν και ψήφο. Αυτή επαντρεύηκε για να βγη από τό σπίτι κι' αυτό κάνουν οί περισσότερες γυναίκες. Έσύ επαντρεύηκες για να μπής στο σπίτι. Μα είναι άραγε και άνήθικη; Όχι είναι ή φύσις της να είναι πολυάνδρος, όπως είναι ή φύσις σου να είσαι μονόγαμος. Είναι άτυχία που άνταμώσατε μαζί. Άτυχία φίλε μου, άτυχία.

Μάλιστα αυτό ήταν μια έρμηνεία του φαινομένου τό παραδεχόταν και ο κύριος Έρνεστ, δέν ήταν όμως καθόλου παρηγορία! Είχε γίνει κάποιο λάθος μα δέν έπαίρνε πια διόρθωμα.

— Διότι, αν ταιριάζουν ο ένας με τον άλλον, αυτό δέν μπορεί να τό μάθουν παρ' κατόπιν, και τότε είναι πολύ άργά, έπρόσθεσεν ο φίλος.

— Τί να κάνη λοιπόν κανείς; Τί να κάνη;

— Μα στο τέλος θα κατανηση να κάνουμε ότι κάνουν κι' οί χωριάτες, είπεν άστεινόμενος ο φίλος του, που είχε κουρασθή πια μ' αυτόν τό ρόλο που έπαίξε.

— Και τί κάνουν οί χωριάτες λοιπόν;

— Λαμβάνουν γυνωιν προκαταβολικώς! Ω αυτοί οί χωριάτες! Άμ' είναι έξυπνοι άνθρωποι αυτοί.

I. E. Χουδάφης

ΜΕΣ' ΣΤΟ ΛΙΟΠΥΡΙ

Μ' άφείσε στο λιοπύρι τό θερμό που απλώνεται παντού τό καινοκαίρι ν' άκούω τό τραχύ ξεφρονιτό του τζιτζικα μετά τό μεσημέρι.

Στου δίσους ξαπλωμένος τή στομινή ύπου ή σκιά των δένδρων με σκεπάζει μια όπτασία βλέπω ζορτικη σιγά-σιγά σ' έμένα να πλησιάζη.

Κι' όσο στο δένδρο ο τζιτζικας λαλει κι' ή ξέστη μέσ' στο δάσος με κορώνει τόσο ξεβγαίνουν πύθιο έρωτικοί κι' αίσθάνομαι τό σώμα μου να λιώνη.

Γιώργος Σταμπολής

στο διά τὸ γραφεῖον ἢ διὰ τὸ γόνυ τοῦ συγγραφέως, τὸ γόνυ ἐπάνω εἰς τὸ ὄποιον ἐγράφησαν πολλὰ ἔξυπνα πράγματα. Αὐτὸ κυρίως ἦτο, λοιπόν, τὸ μυστικὸν τῆς ἐπιτυχίας. Ἡ διαφορὰ του ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους. Καθὼς καὶ ἡ διαφορὰ, ἡ ἀνομοιότης τῆς ἐργασίας του. Ἐθαύμαζον πῶς γράφει φιλοσοφικὸν ἔργον καὶ συγχρόνως ἐπιθεώρησιν. Ἐκρίνετο μὲ τὸ μέτρον αὐτὸ. Ἦθελε νὰ ἐργάζεται, ἦτο ἀνάγκη. Θὰ ὀμιλήσωμεν πάλιν διὰ κάποιον αὐτοματισμὸν; Ἐχάσαμεν ἓνα σπινθηροβόλον πνεῦμα καὶ ἓνα ἄκαζον συνάδελφον, ἓνα πνεῦμα δοσερόν καὶ εὐχμῶν. Θὰ μείνῃ καὶ αὐτὸς καὶ τὰ ἔργα του καὶ ἡ δραστηριότης του ὡς ἀνάμνησις. Ἐνηγαλίσθη τὴν ζωὴν μὲ λατρείαν. Καὶ ὁ λάτρης τῆς ζωῆς, ὁδηγήθη εἰς τὸν θάνατον μὲ φρικτοὺς πόνους. Ἡ φιλολογικὴ του ἐπιτυχία ἔληξε μαζὺ μὲ τὴν ζωὴν του.

Διότι ἦτο δράσις, ἐνέργεια. Θὰ ἔπρεπε νὰ ζήσουν μερικά ἔργα του, ἀλλὰ δὲν προεβύλαξεν αὐτὰ ἀπὸ τὴν προχειρότητα. Ὑπῆρξεν εὐτυχῆς εἰς τὴν φιλολογικὴν του δράσιν. Ἄνεπαύθη πλέον. Προηγουμένως εἶχεν ὀναυαυθῆ, ζῶντος αὐτοῦ, μέγα μέρος τοῦ ἔργου του. Δι' ὅσον ἀπέμεινε ζῶν μέχρι τοῦ θανάτου του, πῶσα πρόθυμος κρίσις εἶνε ματαία. Οὐδεὶς ποτὲ εἶναι βέβαιος διὰ τίποτε. Μόνον ὁ Δημητρακόπουλος ἦτο βέβαιος δι' ὅλα. Καὶ πολὺ περισσότερον ἦτο βέβαιος διὰ τὴν ἐπιπολαιότητα τοῦ κοινοῦ τῆς σημερινῆς ἐποχῆς τὸ ὄποιον ἐθαύμαζε καὶ ἐχειροκρότει τὴν προχειρότητα. Ἡ βεβαιότης του αὕτη ἐξησφάλισεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐπιτυχίαν του.

Μιχαὴλ Π. Παπαστρατηγάκης

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΗ ΔΟΞΑ

(ΠΟΥ ΘΑ ΖΑΝΑΡΘΗ ΠΑΛΙΝ)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

—“Ὅσο βλέπω τὴν κορδέλλα αὐτὴ πού ζετυλίγεται ἔμπρὸς μας, κορδέλλα εἰς τὴν ὁποίαν ἔχομε καὶ ἔμεῖς τὸν κινηματογραφικὸν μας ρόλο, μοῦ λέγει ὁ δικηγόρος, τόσο περισσότερο πείθομαι ὅτι ὁ πόλεμος εἶνε μιὰ φυσικὴ καὶ ἀνθρόμητος κατάστασις. Τὰ βουβία καὶ τὰ βόδια αὐτὰ χτυποῦν τὴν γῆ καὶ τῆς πέρνουν τὸ χόρτο τῆς, οἱ τοῦρκοι ἀραμπατζῆδες παιδεύουν τὰ ζῶα πού ἐδάμασαν καὶ ἔμεῖς βιάζομε νὰ δουλεύουνε τοὺς τοῦρκους αὐτοὺς γιὰ τὸν ὑποτάξαμε.

—“Ὅσα τὰ παλιόκινλα ἀπαντᾷ μὲ θυμὸ ὁ σωφῆρ. “Ὅλοι τοὺς εἶνε τσέτηδες ἔτοιμοι νὰ μᾶς κλέψουνε τὸ φορτίο καὶ νὰ μᾶς βαρέσουνε μὲ τὰ ὄπλα πού ἔχουνε κρυμμένα, μόλις βροῦνε εὐκαιρία. Καὶ ἔχεις τὸ ἑλληνικὸν κυβέρνηρον ὕστερα πού τοὺς πληρώνει εἴκοσι δραχμῆς τὴν ἡμέρα, ἐνῶ ἔμεῖς οἱ φαντᾶροι ἀγωνιζόμεστε καὶ σκοτωνόμεστε χωρὶς καμμιά πληρωμὴ, γιὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώσωμε αὐτοὺς ἀπὸ τὸν Κεμάλ.

Ἡ λογικὴ τοῦ σωφῆρ ἂν καὶ κάπως πρωτότυπος φαίνεται ἐν τούτοις ἀρκετὰ πειστικῆ.

Σιγά-σιγά μὲ τὸ πλησίασμα εἰς τὴν ἔδραν τῆς Μεραρχίας τὸ βιάθος γίνεται περισσότερο ἀκόμη ὀμιχλώδες καὶ τὸ ἔμπρὸς μας ἐπίπεδο περισσότερο πολεμικόν. Αἱ πρώται κατασκευασεῖς τῶν ἀνδρῶν τῆς Μεραρχίας φαίνονται εἰς τὴν ρίζαν ἐνὸς λόφου, δίνουσαι τὴν ἐντύπωσιν λερωμένων ροιύων ἀπλωμένων σὲ μεγάλῃν ἔκτασιν κλαδιῶν.

—Εἶνε οἱ μουλαράδες αὐτοί, οἱ μεταγωγικοί, λέγει ὁ σωφῆρ μὲ ὕφος ἀκαταδεξίας. Τῶχουνε φίνα, τοῦ λόγου τοὺς, γιὰ τὸ μόνουνε ὄλο πίσω ἀπὸ τὴν

φωτιά, ἂν καὶ προχθὲς καμμιά δεκαπενταριά ἀπ' αὐτοὺς τὸ δεῖξαν. Παρατήσανε τὰ μουλάρια τοὺς, ἀρπάξανε τὸ μάνλιχερ καὶ τρέψανε δυὸ τουρκικοὺς λόχους σὲ φυγή.

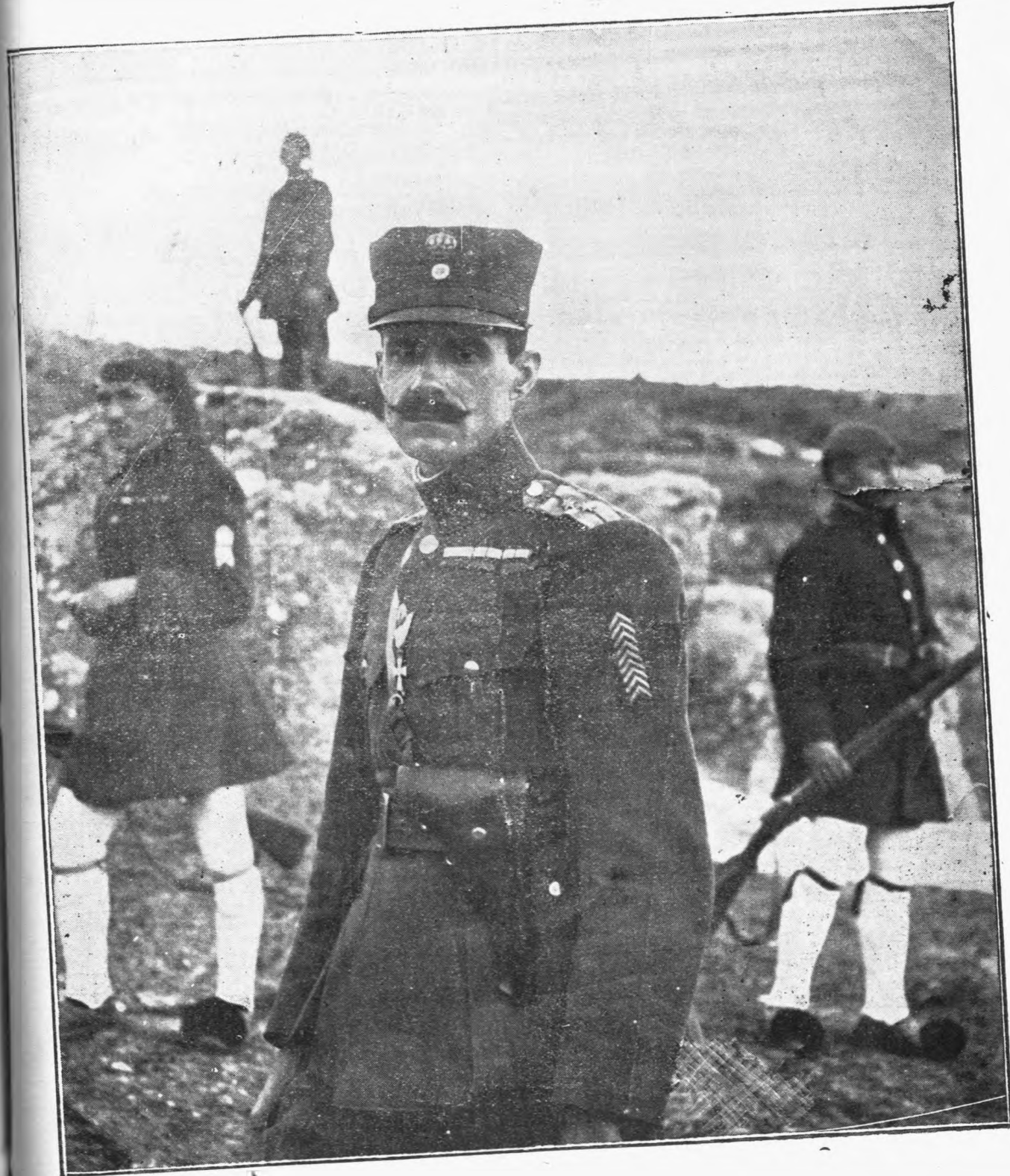
Μία μεγάλη γραμμὴ ἱππέων τραβᾷ τὸ πλάτος τοῦ κάμπου, καὶ φαίνονται μέσα εἰς τὸ ἡλιοβασιλεμα ἄλογα καὶ ἱππεῖς σὺν κινούμενα δένδρα πού εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ἀναψεν ἢ πυρκαϊά.

Θραύσματα-θραύσματα ἐδῶ ἀπὸ ἀραμπαδες ἀπὸ σανίδια, ἀπὸ ρόδες καὶ κομμάτια ἀγρόστου ἢ ἐγκαταλείμενου πολεμικοῦ ἔλικου φαίνονται πολλά, ἐνῶ τὰ πτώματα δεκάδος ἀλόγων, βοδιῶν καὶ μουλαριῶν καλοῦν σὲ πανηγῆρι παχειὰ μαῦρα κοράκια καὶ ἄλλα σαρκοφάγα πουλιά.

Εἰς τὸ ἓνα τουρκικὸ χωριὸν—ἀρκετὰ μεγάλο—ἡ κίνησις εἶνε πολλή, γεμίτη θόρυβον καὶ στρατιωτικὴν ζωὴν. Ἡ Μεραρχία μας πού ἔχει στήσει ἔκει τὴν ἔδρα τῆς ἀπασχολεῖ ἓνα πλῆθος στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν, καὶ ἡ εἰκόνα ἐνὸς χωριοῦ κατεχομένου στρατιωτικῶς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρουσιάσῃ ἔντονωτέρα ἀπ' ὅτι παρουσιάζεται ἐδῶ.

Προχωροῦμε περὶ πλέον, ἀπὸ τὸ τοῦρκοχωριὸν πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ζώνην, πρὸς τὴν πρώτην δηλαδὴ γραμμὴν καὶ πρὸς τὰς προφυλακὰς.

Οἱ στρατιῶται εἰς τὰ ἀντίσχηνά των, ἢ εἰς κλίβας πού ἔχουν κατασκευάσει ἀπὸ ξύλα καὶ κλαδιά καὶ ἔχουν σκεπάσει μὲ χῶμα, φαίνονται χαρούμενοι, εὐτυχισμένοι καὶ αἱ ἀτελείωτοι μηρυκκοφωλιές πού ἀποτελοῦν τὰς πολιτείας των, βοῖζουν ἀπὸ τραγοῦδια, ἀπὸ θόρυβον καὶ ἀπὸ φωνάς. Ἐπάνω

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ

Συνταγματάρχης τοῦ Πεζικοῦ
Ο ΗΡΩΪΚΟΣ ΠΡΟΜΑΧΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΊΔΕΑΣ

εις τους λόφους του Γκοῦρα, και του Φραντζή—εἶνε ὀνόματα λόφων τὰ ὅποια ἔδωσαν οἱ στρατιῶταί μας ἀποθανάτισαντες ἐκεῖ πεσόντας ἀξιωματικούς των— μέσα εἰς τὰ χαρακώματα οἱ ἄνδρες ποῦ ἀποτελοῦν τὴν πρώτην σειρὰν τῶν προφυλακῶν μας, φυλάσσον ἀκούμητοι σκοποί.

Καὶ κάτω εἰς τὸν κάμπον τὸ Ἰναγκιοῦ, κατεχόμενον ἀπὸ τοὺς Τοῦρκους, ἴσφονε τὸ σκοτεινὸ χρῶμα τῶν σταγῶν του και τὸ λευκὸν ὄνειρον τῶν μιναρῶδων του πρὸς ἡμᾶς.

Ὁ ἔχθρος, τὸν ὁποῖον αἰσθανόμεθα ἔμπροσ μὲς, κάτω ἀπὸ τὰ πόδια μας ἢ πίσω ἀπὸ τοὺς πόδες μας καὶ τὰ κλαδιά, δὲν φαίνεται πονηρῶς. Ἀπὸ τὸ πλησίον μας ὁμιῶς συγκρότημα, ἀκούονται γρηγοροὶ τουφεκοβολισμοί.

Κ. ΦΑΛΤΑΙΤΣ

ΚΟΜΠΟΛΟΪ' ΑΠΟ ΡΟΥΜΠΙΝΙΑ

H M A N N A

Χαρισμένο τοῦ Ἰωάννου Ἄρι

Τῆς στρίγγλας—μάγισσας ἢ κόρη μιὰ φορὰ κάποιου βουνοῦ ἀνέβαινε τὰ πλάγια, μαζεύοντας φειδόχορτα φαρμακερά, ξύσματα νὰ ζύν' ἢ μάννα της καὶ μάγια,

Καὶ τὸ βοσκόπουλο παῖνε νὰ τραγουδε', σὺν βλέπῃ νὰ περνᾷ μετὰ τὰ δεμάτια της, καὶ πέφτει μαγεμένο τὸ ξανθὸ παιδί ἀπὸ τὰ κολασμένα μαῖτρα μᾶτια της.

Τῆ στάνη, τὸ κοπάδι του ξεχνᾷ, ἀφήνει τὰ τραγούδια, τὴ φλογερά του καὶ κάτω ἀπ' τὸ παράθυρό της ξενυχτᾷ κ' ἐκεῖ περνᾷ τὴ νύχτα καὶ τ' ἡμέρα του.

—Πές, ποῦ θυσία θές νὰ κάνω γιὰ χατίρι σου γλυκεῖά μου μάγισσα—τσιγγάνα, γιὰ νάβγῃς μιὰ στίγμη στὸ παραθύρι σου νὰ ξαναἰδῶ τὰ μᾶτια σου τὰ πλάγια;

Καὶ λέγ' αὐτῆ:—Φτωχὸ βοσκόπουλο καϊμένο, θέλω γιορτάνι ἀπὸ χρυσάφι δουλεμένο καὶ μέσ' σὲ θήκη μετὰ μαργαριτῶν πλουμισμένη νάχη ρουμπίνι τὴν καρδιά σου χρυσαμένῃ!

Σκίζει τὰ στήθη του μετὰ δίστομα μαχαίρι

καὶ τὴν καρδιά του μετὰ τὸ ἴδιο του τὸ χέρι σ' ὀλοχρῶση ἀλυσίδα τὴν χρυσαίει καὶ εὐθὺς στὴν στρίγγλα τὴν ἀγάπη του τὴν πάει.

Χαμογελᾷ τὸ ἄλλο της στόμα καὶ ἄπονα τοῦ ζητᾷ:—θέλω ἀκόμα τὰ δύο σου ζαφειρένια μᾶτια γιὰ στολίδι, δεμένα σ' ἓνα σπάνιο δαχτυλίδι!

Στοῦ χρυσοῦ τὸ ἀργαστήρι τρέχει καὶ τὰ ζαφειρία—μᾶτια του τὰ χίνας μονάχως. Κι' ὄλο του τὸ ἔχει γιὰ ἓνα δαχτυλίδι ἐκεῖ τὸ δίνει....

Κι' ὁ πόνος κι' ἡ ἀγάπη, ὀδηγᾷ τὸν ἄμοιρο τυφλὸ καὶ τῆς τὸ πάει.

Τὸ παίρνει καὶ τὸ χέρι της στολίζει, ξεσπᾷ σὲ γέλιο ἄκαρδο ἢ Φρόνη, γέλιο σκληρὸ γέλιο κακὸ ποῦ βρίζει, τὸν σπρώχνει καὶ τὴν πόρτα της τοῦ κλείνει!

—Εἶν' ἡ ἀγάπη μου πολὺ ἀκριβὴ καὶ μὴ κοπιᾷζει, φτωχὲ τσομπάνη μου τοῦ λέει. Ὅτι κι' ἂν δώσης δὲν τὴν ἀγοράζεις... Πέφτει ἐκεῖνος στὸ κατῶφλι της καὶ κλαίει.

Περνᾷ ἡ ἄμοιρή του ἢ μάννα καὶ ξανοίγει πεσιμένο στῆς ξανθιάς τὰ σκαλοπάτι, —χωρὶς καρδιά γι' αὐτὴνε μιὰ καὶ μᾶτια— τὸ σπλάγχο της... κι' ὁ σπαραγμὸς τὴν πνίγει.

Σὰν τὸ μωρὸ τὸν παίρνει στὴν ἀγκάλη καὶ λέει χαϊδεύοντάς του τὸ κεφάλι: —Ἐλα παιδί μου πᾶμε σπῆτι ὡς τόσο κι' ἐγὼ μιὰ πύμορφη νυφοῦλα θὰ σοῦ δώσω.

Καὶ τὸ ξανθὸ παιδί το ἔρωτευμένο τῆς λέει μετὰ παρῆτονον πνιγμένο: —Ὅ,τι καλὸ κι' ἂν εἶχᾷ μάννα μου γλυκεῖά μου, τὰ μᾶτια μου, τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά μου, ὅλα τὰ πῆρε... Ἄν θές ἄλλην ν' ἀγαπήσω σῆς καὶ φέρε μου τα πάλι ὀπίσω....

—Παιδί μου λέγ' ἢ μάννα πονεμένα, νοῦς καὶ καρδιά καὶ μᾶτια θίμ' ἐγὼ γιὰ σένα! Ὅχι! δὲν πῆρ' ἢ στρίγγλα ὅλα τὰ καλὰ σου ἀφοῦ ἔχεις τὴν μαννοῦλα σου κοντά σου!

Σμύρνη

Σύλλβιος

Η ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Αἱ τύχαι τοῦ Ἑλληνισμοῦ διαγράφονται ἀνέκαθεν, ἐν μέσῳ ἀπειρῶν μαρτυριῶν καὶ πόνων. Κάθε γωνία τῆς Πελοποννήσου καὶ κάθε φάραγξ τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Θεσσαλίας αἱ πεδιάδες καὶ τῆς Μακεδονίας τὰ βουνὰ καὶ τῶν Νήσων αἱ ἀκρογιαλιές καὶ ὅπου ἠπῆρξε, καὶ ἔζησε καὶ ἀνεδείχθη Ἑλληνισμὸς ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν ἐπὶ αἰῶνας συμφορὰς προκαλοῦσας τὴν φρίκην καὶ τὸν σπαραγμὸν.

Αἱ φρικώδεις περιπέτειαι τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς δὲν ἱστοροῦνται εἰς τὰς ὀλίγας γραμμὰς τῆς παρούσης στήλης.

Εἶναι γιομάται ἀπὸ αἶμα ἀπὸ ὀδύνην, ἀπὸ μαρτύρια. Ἀνάσσει καὶ κατακτετᾷ μετὰ μορφήν ἀνθρώπων καὶ μετὰ ψυχὴν θηρίου εἰσβάλλοντες διαδοχικῶς εἰς τὰς ἑλληνικὰς χώρας, κατασπαράσσουσιν, ἐκθεμελιώνουσιν, λεηλατοῦν, κακουργοῦν, εἰς βάρος ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων. Ἐν τούτοις ἡ ἑλληνικὴ ζωτικότης δὲν νεκροῦται. Ἡ ἑλληνικὴ δύναμις δὲν ὑποκύπτει. Ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ ἀδάμαστος ἀνεγείρεται. Αἱ ἑλληνικαὶ πτέρυγες συστελλόμεναι πρὸς στιγμὴν ἀναπετάσσονται καὶ πάλιν πρὸς τοὺς αἰθέρας τῆς ἀναβαπτίσεως καὶ τῆς ἀναδημιουργίας τοῦ ἀκαταβλήτου αὐτοῦ Λαοῦ.

Συνέχισαι ὅλης αὐτῆς τῆς παλινστροφῆς τῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ δέον νὰ θεωρηθῶν τὰ πρόσφατα ὀδυνηρὰ μαρτύρια, αἱ αἱματηρᾶι τραγωδίαι τοῦ Μικρασιατικοῦ Λαοῦ.

Ἰσχυρὰ ἀπὸ ἓνα κολοφῶνα ἑλληνικῆς δόξης ἢ ὁποῖα ἐπλήρου θανασμοῦ ἀλλὰ καὶ φθόνου τὴν ἀνθρωπότητα, ἡ κακὴ μοῖρα ἐξώθησε τὴν ἑλληνικὴν ἀλήθειαν εἰς μιαν ἐκδήλωσιν ψυχικῆς ἀπογοητεύσεως ἢ ὁποῖα ὡς δεινὴ ἀμαύρωσις ἐκάλυψε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς ποῦ ἀσυλλόγιστα ἐγκατέλειπον τὰ αἱματοβαμμένα ἱερά ἐδάφη τῆς Μ. Ἀσίας εἰς τοῦ βαρβάρου τὰ θηριώδη ἔνστικτα. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης δημιουργεῖται νέα ἱστορικὴ τραγωδία εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Χιλιάδες οἰκογενειῶν εὐτυχισμένων, πατριαρχικῶν, γιομάτων ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ τῆς ζωῆς ρέπτονται ὡς ῥάκη εἰς τὴν δίνην μιᾶς τρομερᾶς θυσίας. Ὁ ἄγριος τουρκισμὸς χωρὶς χαλόν, χωρὶς ἀντίστασιν, ἀσυγκράτητος ὄρμα κατὰ τῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν. Τὰ μαρτύρια τῆς ἑλληνίδος μητρός, τῆς ἑλληνίδος κόρης, τοῦ ἑλληνικοῦ οἰκογενειάρχου τῶν γερόντων καὶ τῶν ἀλάκων παιδιῶν δὲν περιγράφονται. Ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ πληροῦται ἀπὸ ὀδύνην εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν τραγικῶν περιγραφῶν αἰτίνες ἐχαράχθησαν ἀπὸ τὴν Ὀθωμανικὴν λύσσαν. Ὁ κάλαμος δὲν βοηθεῖ εἰς τὴν δύσκολον ἄλλως ἀναπαράστασιν τοῦ

μεγέθους μιᾶς συμφορᾶς ἐκ τῶν ὀδυνηροτέρων ἐξ ὅσων ἀντίκρουσεν ἡ ἀνθρωπότης ἀπὸ τοὺς αἰῶνας. Καὶ τὸ προκαλοῦν τὴν μεγαλειότεραν ἀγανάκτησιν, αὐτὴν τὴν ἀπόγνωσιν εἰς τὴν τρομακτικὴν συμφορὰν τοῦ Ἑλληνικοῦ Μικρασιατικοῦ Λαοῦ, εἶναι τῆς χριστιανικῆς Ἐθρώπης ἢ στάσις ἀπέναντι τῶν σφαγῶν, τῶν ἐμπρησῶν, τῶν λεηστῶν, τῶν ἀνοικτερῶν ὁδῶν ἀντὶ τῶν θηρίων. Στάσις ἀπανθρωπίας, στάσις βαρβαρότητος, στάσις ἀγριότητος ἀναλόγου πρὸς τὰ αἰσθήματα τῆς Ὀθωμανικῆς διανοητικότητος. Ἡ ἱστορία θὰ σταθῇ ἐκπληκτικὸς μιαν ἡμέραν πρὸ τῆς ἀφαντάστου χρεωκοπίας τῶν ἀνθρωπιστικῶν καὶ χριστιανικῶν αἰσθημάτων τῶν Ἐθρωπαϊκῶν Λαῶν κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ ὑψηλοῦ πολιτισμοῦ.

Ὅλη αὐτὴ ἡ συμφορὰ τῆς Μ. Ἀσίας εἶναι ἔργον τῶν χειρῶν τῶν, ἔργον τῶν συμπερόντων τῶν, ἔργον τῆς ἀπανθρωπίας τῶν, ἔργον τῆς ἀπληστίας τῶν. Ἡ Ἑλλάς τὴν παραμονὴν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ὀρειότερων ὁνειρῶν τῆς, ὑπέσκη μίαν τραγικὴν πτώσιν ἰκανὴν νὰ συντρέψῃ διὰ παντὸς πάντα λαὸν τοῦ κόσμου τούτου. Ἡ ἕλιξ ὁμιῶς Ἑλλάς, μετὰ τὴν μεγάλην ψυχὴν τοῦ λαοῦ τῆς, καρτερικὴ ἐν μέσῳ τόσων συντριμμάτων, ἐμπνεομένη ἀπὸ τοὺς ἀτελευτήτους ἀγῶνας τῆς, θὰ φέρῃ ἀγογγύστως τὸν σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου τῆς, δραματιζομένη πάντοτε νέας ἡμέρας δόξης, θριάμβων καὶ ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως.

Z.

Σ Κ Ι Τ Σ Α

Α Ν Α Γ Κ Η

Ὁ ἑπαναστάτης, ὄχι ὁ σοσιαλιστής, μὴ ὁ καινούργιος, ὁ δυνατὸς ἀνὴρ, ὁ ἑπαναστάτης ἐναντία στῆς κοινωνικῆς προλήψεως καὶ στὰ ἄφορητα δεσμιὰ μιᾶς τιποτένειας καὶ ἀνήθικης πολιτείας, ὁ ἑπαναστάτης ἐναντία στὸ κοινωνικὸ ψέμμα, μέσ' στὸ γραφεῖο του διπολιτευόμενος καὶ κατὰ μέρος μέσ' στὸ ἔρημικὸ του σπιτί, ἀφοῦ ἔκατσε μιὰ δλοκλήρη νύχτα καὶ σκέφτηκε, κι' εἶδε τὰ πράγματα, τὴν ἀτιμὴν κοινωνία καὶ τὴν θανατορῆς τὴν συνθήκη, χωρὶς νὰ γράψῃ τίποτε στὰ χαρτιά ποῦθε μαζέψει μπροστά του πάνω στὸ γραφεῖο, πῆρε ἓνα μαχαίρι, ποῦ βόηκε ἀπάνω στὸ γραφεῖο, κι' ἐσκάλισε στὸν τοῖχο τῆς κάμαρας πάνω ἀπὸ τὸ γραφεῖο, ἀπὸ τὰ ἔξη μεγάλα γράμματα: «ΑΝΑΓΚΗ!» Ὅστερα πῆρε τὸ πιστόλι του τὸ ἔβαλε στὸ κούτελό του καὶ γλύτωσε!

ΜΕΝΙΑΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΕΝΘΗ

ΑΝΝΑ Π. ΜΑΡΙΝΟΥ

Ὁ θάνατος δὲν ἐσεβάσθη τὰ 22 χρόνια τῆς δυσμοίρου Ἀννούλας. Ἐξήλεψε τὰ νειῶτά της, τὴν δροσερότητά της, τὴν εὐφυΐαν της, τὴν καλοσύνην της, τὴν εὐγενικὰ ψυχὴ της, τὴν ὀξυτάτην ἀντίληψίν της καὶ πρὸ παντός ἐξήλεψε τὸ διαρκές, τὸ χαροποιοῦ, τὸ ἀβίαστο γέλιό της.

Ἡ ζωὴ της, ἦτο ζωὴ πουλιού τοῦ ὑπαίθρου. Ἐτονθόριζε διαρκῶς τὸ ἄσμα τῆς ἀνοίξεως. Ἀνατραφεῖσα καὶ μεγαλυνθεῖσα μέσα εἰς τὰς μεγάλας δυσκολίας τῆς ζωῆς ἀντιμέτωπιζε τὰ πάντα μὲ μίαν ἀκαταγώνιστον δύναμιν αἰσιοδοξίας. Καμμία πικρία τοῦ βίου δὲν ἦτο ἰκάνῃ νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ὠραίαν τὴν ἀκατάβλητον ψυχὴν της. Ἀπὸ τὸ φῶς της, ἀπὸ τὴν πίστιν της πρὸς τὴν αἴριον, ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν της δύναμιν ἀντλούσεν ὅλην ἐκείνην τὴν πεποίθησιν ἢ ὁποία μετέδιδεν εἰς τοὺς γύρω της, τοὺς ἰδικούς της τὴν χαρὰν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς αἴριον.

Ἡ ἀγάπη της πρὸς τὸν πλησίον, ἢ προσήλωσίς της πρὸς τοὺς ἀδυνάτους, ἢ προθυμία της πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ πάσχοντος ἦτο παροιμιώδης. Τὰ ὀλίγα κέρματα ποῦ τυχὸν ἐκράτει διὰ τὰς μικρὰς ἀνάγκας της τὰ ἐδίδο πάντοτε μὲ τὴν μεγαλειότεραν προθυμίαν εἰς τὰ θηλάκια τῆς δυστυχίας. Ἐπὶ δύο χρόνια ὁ θάνατος ἐνεφώλευεν εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς ἀγαπημένης; εἰς ὅλους Ἀννούλας. Ἐφορίζοτο μέσα ἐκεῖ, ἀπ'θηριοῦτο, τὴν συνεπίεζε, τὴν συνέθλιβε, τῆς ἔφερε τὴν ὀδύνην, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ χεῖλη της δὲν ἔλειψε τὸ γέλιο, δὲν ἐξέλιπεν ἡ αἰσιοδοξία. Δὲν ἠκούσθη ποτὲ παράπονον, δὲν ἐξεδηλώθη πικρία, δὲν ἀπεκρυσταλλάθη ἀπογοήτευσις. Ἐνόμιζεν ὅτι θὰ καταβῆ τὸν θάνατον μὲ τὰ χαρῶματά της, ὅτι θὰ νικήσῃ τὸν ἐχθρὸν μὲ τ' ἴν καλοσύνην της, ὅτι θὰ τὸν πτῶσῃ μὲ τ' ἴν ἀφοβίαν της. Γύρω της ἐσκόρπιζε τὰ ἀδολώτερα τῆς ἀγάπης φύλλα, γύρω της ἐδημιούργει τὴν συμπάθειαν, γύρω της κατέκτα τ' ἴν φιλίαν. Δὲν εἶχε τὰ θέλητρα τῆς ὀμορφιάς, εἶχε τὰς ψυχικὰς καλῶνας στὴν ἐντέλειαν, ποῦ ἠγγίζον τὰ ὅρια τῆς ἰδανικότητος. Γιὰ τοῦτο ὁ θάνατός της, τὸ μαρτύριόν της μετὰ τὴν ἐγχείρισιν, ἐπροκάλεσε βαθὺν τὸ συναίσθημα τῆς ὀδύνης καὶ ἔχρυσαν πύρινα δάκρυα ὀφθαλμοὶ συνειδησμένοι στῆς ὀδύνης τὰ πλήγματα. Ὁ θάνατος τῆς γλυκειᾶς Ἀννούλας εἶνε ἀληθινὴ τραγωδία. Δὲν σπαράσσει τὴν ψυχὴν τὸ θέαμα τῆς ὀδύνης μίᾳ μάννας ποῦ ἐστερήθη τὰ πάντα μὲ τὴν

ἀπώλειαν τῆς ἐκλεκτῆς αὐτῆς ψυχῆς. Δὲν ἀπελπίζει τὸ γεγονός τοῦ θανάτου τῆς πολυτίμου αὐτῆς κόρης ὁ κοινὸς κληρὸς, ἴσως καὶ ἡ μεγάλη εὐτυχία ὄλων μας. Φέρει τὴν ἀπόγνωσιν τὸ γεγονός ὅτι ἐχάθη τὸ πουλί αὐτό τῆς αἰωνίας ἀνοίξεως, στὶς καλλίτερες στιγμὲς μιᾶς ὠραίας ἀναλαμπῆς τῆς ζωῆς. Σὲ στιγμὲς δημιουργίας γύρω της μιᾶς νέας ζωῆς ἀνταξίας πρὸς τὰ χαρίσματα της. Ὅταν ἡ Ἀννούλα θὰ ἀνέπνεε θορυβωδῶς τὶς εὐμορφίαις τῆς ἀνέτου καὶ ἀλύπου ζωῆς, ὁ θάνατος τὴν ἐξήτησε στὸ πλευρό του, τὴν ἔπληρε στὸ ἀγύριστο ταξεῖδι καὶ μᾶς ἀφήκεν ὅλους μὲ μιὰ βαθεῖα πληγὴ ποῦ ὁ Θεὸς ξέρει πότε θὰ γιαιτρευθῇ.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ ΠΑΡΟΙΜΙΑΣ "ΤΟ ΙΔΙΟ ΕΙΝΑΙ,"

Ἐνας γούναρης νύχτα-νύχτα σηκώθηκε νὰ πᾶ ἄπ' τὸ σπίτι του στὸ μαγαζὶ του γιὰ νὰ βάλῃ τοὺς καλφάδες νὰ πιάσουν δουλειὰ. Σὺν ἐβγήκε ὅμως ἀπ' τὴ πόρτα τοῦ σπιτιοῦ του, ἐσκόνησε σὲ κάποιον ἀνθρώπο ξαπλωμένο χάμω. Ἄπὸ περιέργεια γιὰ νὰ δῆ ποῖς εἶνε, φώναξε τῆς γυναῖκας του νὰ τοῦ φέξῃ. Τοῦ ἔφεξ' ἡ γυναῖκα του καὶ εἶδε πῶς ἦταν ἕνας φονευμένος. Κεῖ ποῦ τήραγ' ὁ γουναρᾶς τὸ φονεμένο, ἔξαφνα φάνηκε ἡ ρόντα. Τ' εἶνε μπρὲ γκιούρο, τοῦ λέει. Ἐνας σκοτωμένος, εἶπ' ὁ γουναρᾶς, εἶνε. Τώρα βγήκα ἀπ' τὸ σπίτι μου. Δὲν ξέρω ποῖς τὸν σκότωσε. Σὺ τὸν σκότωσες τοῦ εἶπε ἡ ρόντα. Τράβα μπρὸς νὰ πᾶμε στὸ Πασᾶ. Τὴν ὥρα ποῦ ἔφευγ' ὁ γουναρᾶς, ἡ γυναῖκα του τοῦ εἶπε. Ἄντρα μὲ τὸ καλὸ ποῦ θὰ γυρίσῃς νὰ μοῦ φέρῃς ἕνα ζευγάρι κόκκινα παπούτσια. Ὁ γουναρᾶς σὺν ἄκουσε τῆς γυναῖκας του τὴ παραγγελίαν χωρὶς νὰ βγάλῃ λόγον ἀπ' τὸ στόμα τοῦ ἐγέλασε καὶ μὲ τὴ ρόντα θέλοντας καὶ μὴ ἱτράχησε γιὰ τὸ Πασᾶ. Στὸ δρόμο ποῦ πήγαιναν σταμάτησαν σὲ μιὰ βρύση, ποῦ πλεναν μερικὲς γυναῖκες, γιὰ νὰ πιῶν νερό. Ὁ γουναρᾶς σὺν εἶδε τὶς γυναῖκες νὰ πλένουν μὲ σηκωμένα τὰ φοῖστάνια, γέλασε καὶ πάλι. Τὸν πῆγαν τέλος στὸ Πασᾶ, καὶ σὺν ἐρώτησε ὁ Πασᾶς τί κακὸ ἔκαμε, ἢ ρόντα τοῦ εἶπε πῶς στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ του εἰρέθη ὁ τάδης σκοτωμένος. κρεμάστε τον, εἶπ' ὁ Πασᾶς. Ὁ γουναρᾶς ἄκουσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ Πασᾶ καὶ χωρὶς

νὰ πῆ τίποτε πάλι γέλασε. Πῆρ' ἡ ρόντα τὸ γουναρᾶ νὰ τὸν κρεμάσῃ τοῦ Πασᾶ ὅμως τοῦ φάνηκε παρᾶξενο γιὰτὶ ἐγέλασε ὁ γουναρᾶς καὶ γι' αὐτὸ ρωτᾷ τὴ ρόντα. δὲ μοῦ λέτε, εἶπε, δὲ σᾶς εἶπε τίποτ' αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος ἀπ' τὴν ὥρα ποῦ τὸν ἐπίσαστε ὡς τὴν ὥρα ποῦ τὸν ἐφέρατε ἐδῶ; Μιλιά, εἶπε ἡ ρόντα, δὲν ἔβγαλε ἀπ' τὸ στόμα του, παρὰ μοναχὰ ἐγέλασε δύο φορές. τὴ πρώτη ὅταν τὸν ἐπίσασαμε, καὶ τὴ δεύτερη στὴ βρύση ποῦ σταθήκαμε νὰ πιῶμε νερό. Τότ' ὁ Πασᾶς περιέργως, λέει τοῦ γουναρᾶ. Γιατὶ γέλασες ὅταν σὲ πρωτόπιασαν καὶ ὅταν σταθήκατε στὴ βρύση νὰ πιῆτε νερό! Νὰ σοῦ πῶ Πασᾶ μου, τοῦ λέει ὁ γουναρᾶς, Ἐμένα μὲ ἔφεραν νὰ μὲ κρεμάσουν καὶ ἡ γυναῖκά μου ἤθελε νὰ τῆς πᾶρω ἕνα ζευγάρι κόκκινα παπούτσια. Στὴ βρύση γέλασα πάλι, γιὰτὶ σὺν εἶδα τὶς γυναῖκες νὰ πλένουν μὲ σηκωμένα φοουστάνια μοῦ θύμησαν ἄλλα πράγματα καὶ ἐξέχασα τὴ κρεμάλα. Καλὰ, τοῦ εἶπε ὁ Πασᾶς, τώρα ποῦ ἔβγαλα γὰ τὴν ἀπόφασιν νὰ σὲ κρεμάσουν, γιὰτὶ γέλασες; Τότ' ὁ γουναρᾶς τοῦ εἶπε: Τὰ μυαλὰ τῆς γυναῖκας μου τῆς..... καὶ τῆς ἀσυλογιστῶς σου πῶβγαλ' ἀπόφασιν νὰ μὲ κρεμάσουν χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ «τὸ ἴδιο εἶνε!».

Τοιοῦτος ὁ πυρὴν τοῦ μύθου τῆς παροιμίας, λεγομένης ὅτε μὲν χλευαστικῶς ἐπὶ ἀκρίτων ὅτε δὲ καὶ σοβαρῶς καὶ ἐπὶ ὁμοιοτήτων.

Εὐλόκαστρον

I. Π. Σταματούλης

ΦΟΝΙΣΣΑ

ΦΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΤΟΥ ΦΩΤΟΥ ΓΙΟΦΥΛΛΗ

Γύρω ἡ φύση κοιμᾶται. Τ' ἀγέρι ἀπαλὰ χαδεύει τὶς κορφὰς τῶν δέντρων καὶ κάπου, κεῖ μακρὰ ἀκούγεται τὸ φρουφρούρισμα τοῦ κροσταλλένιου νεροῦ ποῦ τρέχει ἀπὸ τὰ σωθικά μίᾳ μαρμαρένιας σκαλιστῆς βρυσούλας.

Ψηλὰ στὸ μινὰρὲ οἱ γκιώνηδες μοιρολογοῦνε—ποῖος ξαίρει τίς—ἴσως κανένα ψυχροράγημα ἢ κάνα γεννητοῦρι.

Πολλὴ ὥρα τὸ φεγγαρι εἶχε βασιλέψει καὶ τὸ σκοτάδι πικρόφαντο σκορατᾶ τὴ μαύρη του σκιά.

Σιγαλιὰ μίᾳ καὶ ἀγοιάδα.

Πλανεύτρα φύση τῆς Ἀνατολῆς.

Πέρα στὸ πλατύραφο τὸ κάμπο νιόφεργοι τσιγγάνοι

ἔχουνε στήσει τὰ τσαντίρια τους, ποῦ σὺν ἐνετικά χαρτένια φαναράκια τρεμοσβύνουνε μέσ' στὸ σκοτάδι ποῦ καθ' ἕνα μὲ τὴ σειρά του σβύνεται ὡσὰν ἀμαρτωλὴ ψυχὴ.

Τὸ τσιγγανοσοῦ ρίχτηκε στὸν ὕπνο.

Δὲν περιάσανε οὔτε δύο λεφτὰ ὅστερ' ἀπὸ τὸ κοίμισμα τῆς καταραμένης τῆς τσιγγάνικης φυλῆς καὶ μιὰ μαυριδερὴ σκιά ξεφεύγει προφυλακτικὰ ἀπὸ τὸ πῖο ψηλὸ φανταχτερὸ τσαντίρι.

Μ' ἀνάργιο βῆμα προχωρεῖ ἀλαργεύοντας ἀπὸ τὴ γειτονιά τῶν πάνινων σπιτιῶν.

Σὺν ἔφταξε στὴ βρύση ὁ τσιγγάνος—γιὰτὶ τσιγγάνου ἦταν ἡ σκιά—κάθησε στὴν πῖο ἀπάγγια τὴ γωνιά φέρνοντας τὸ βιολὶ στὸν ὦμο του. Ἄρχησε τὸ λυπητερὸ τραγοῦδι, τὸν τσιγγάνικον ἄμανὲ προσταίνοντας μὲ τὴ μαγευτικὴ του μελωδία κάτι τὸ θεϊκὸ, κάτι τὸ ὑπέροχο στὴ πλανεύτρα τῆ ζωοδότηρα φύση τῆς Ἀνατολῆς.

*

Ξαπλωμένος στὴ στέγη ἐνὸς χαρμειοῦ ὁ Χαντούμ(*) ἀπολάβαινε τὸ μεγαλεῖο τῆς πλάσης. Πότε πότε ξεφεύγανε ἀπὸ τὰ λιονταρίσια τὰ στήθια του καυτεροὶ ἀναστεναγμοὶ καὶ τὰ φλογωμένα του μάτια ὑγραίνανε ἀπὸ δάκρυα Πόνου καὶ Ἀγάπης.

Τὸ βραδυνὸ ἀγέρι ἔφερνε κυματιστὰ ὡς τ' φύτλα τοῦ Χαντούμ τὸν ἦχο τοῦ τσιγγάνικου βιολιοῦ συνοδεμμένο μὲ τὸ φρουφρούρισμα τῆς βρύσης καὶ τὴ μυρωδιά τῶν ἀνθῶν ποῦ τριγυροῦσανε τὸ μυριόπλοιο πεντάψηλο χαρμεῖ.

Ὁ Χαντούμ ἀνεστέναξε. Κάτι αἰστανότανε νὰ ξυπνᾶ μέσα του, κάτι ἀνεξήγητο ποῦ ἀπὸ τὰ παιδικὰ του ποτὲ δὲν εἶχε νοιώσει. Μία μυστηριώδικη δύναμη. Ἐναν ἔξεγεριὸ τῆς ναρκωμένης σάρκας του.

Ἄνεστέναξε καὶ ὄλο ἀνεστέναξε.

Τὰ νεῦρα του τετωνόντουσαν, ἡ ἀνάσσα του φλογόκοποῦσε. τὰ μάτια του σφαλοῦσανε βαρῖα σὺν ἀπὸ μεγαλόβαθμο πυρειοῦ.

Τὸ βιολὶ ξακολουθοῦσε τὸ μαγικὸ τραγοῦδι του. Κι' ὁ Χαντούμ ὄλο στριφογύριζε. Τὰ γόνατά του κοπήκανε μὴ μπορώντας νὰ βαστάξουν τὴν ξαφνικὴν ὀρμὴν τοῦ πόθου ποῦ ξεχύθηκε σ' ὄλο του τὸ κορμί. Δοκίμασε νὰ σηκωθῇ μὰ μιὰ ζαλάδα τὸν ξάπλωσε ἀπ' ἀρχῆς στὴ λευκοβαμμένη ταράτσα τοῦ χαρμειοῦ.

Νὰ. τώρα κλαίει, Κλαίει χωρὶς νὰ ξέρῃ τὸ γιὰτὶ καὶ ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ δώσῃ τέμα στὸ ἐρώτιαικό του κλάμα.

Πλανεύτρα φύση τῆς Ἀνατολῆς!..

*

Ἡ ἀστροφεγγιὰ ξαδιάντροπα τρυπώνει ἀνάμεσ' ἀπ' τὰ καφίσια σχηματίζοντας στὸ ψηφιδωτὸ τὸ πατομα μικρὰ τετραγώνια.

Στὸ φόντο τοῦ χαρμειοῦ μιὰ πανόρια χανούμ εἶνε ξαπλωμένη πάνω σ' ἕνα μικρόσωμο ντιβάνι χωμένη σ' ἀτλαξένια μαξηλάρια καὶ σὲ μειαξωτὰ σκεπάσματα.

Ἡ ἀλαφριά ἀντέσσα της ποτίζει τὸν ἀγέρα μὲ μιὰ παρθένα μυρωδιά καὶ τ' ἀγαλματένια στήθια της ἀνεβο-

(*) Εὐνοῦχος

κατεβαίνουν σε κάθε αναστεναγμό, προξένημα ερωτικών όνειρων.

Σιγαλιά.

Ξάφνου ή χαρυδένια πόρτα του χαρεμιού ανοίγεται διασταχτικά αφήνοντας ελεύθερο το ξίμα στον Χαντούμ π' αντικρύζοντας την όμορφη χανούμισσα πήρε το ύφος αγριάνθρωπου. Τό στήθος του εφούσκωσε, τὰ μπράτσα του τεντώθηκαν και τὰ μάτια του άρχισαν να πετούνε φλόγες. Γλυστρώντης σάν πανούργο φίδι ζύγωσε τή χανούμ.

Κείνη ξακολουθοῦσε να κοιμῆται. Τὰ χείλια της μισανοίχτηκαν κ' ύστερις σουρώσανε με μιὰς λῆς κι' έτοιμαστήκανε να δεχτοῦνε τὸ φλογερό φιλί κανενός λεβεντόσωμου Πασσᾶ.

Ο Χαντούμ ὀλοένα τὴν ζύγωνε. Ήτανε πιά σιμά της. Ή βαρεία ανάσσα του σμυγότανε με τή δική της.

Άξαφνα ὁ Χαντούμ, σά λύκος στο κοπάδι, ὄρμησε και μανιασμένους άρπαξε σέρνοντας στην άγκαλιά του τὴν ὄμορφη χαν ὕμισσα. Κόλλησε τὰ χείλια του μ' άκράτητο πόθο στο στόμα της και τὴν έσφυγγε μ' ὄλη τὴ δύναμη τῶν ξυπνημένων νεύρων του.

—Άλλάχ! άκούστηκε να λέει μιὰ μισόπνηχτη φωνή. Μά ὁ Χαντούμ δέν άκουγε. Μούγκριζε μόνο σά θεριό. Ο πόθος τῆς αγάπης άρχιζε να τὸν πνίγει. Ή ὄνημοριά τὸν εἶχε θεριέψει.

—Θά σκάσω, ξεφώνησε ἡ χανούμ.

Ύστερα ἕνα βαί, ἕνα βαί νεκρικό τάραξε τὴ πνιγερή ατμόσφαιρα τοῦ χαρεμιού, και τὸ σῶμα τῆς πανώριας χανούμ σπαρταροῦσε ψυχοραγώντας μέσα στ' άσπαλένια μπράτσα τοῦ Χαντούμ.

Οξω τὸ βιολί τοῦ τσιγγάνου ξακολουθοῦσε τὸ θλιβερό του άμανέ κ' οἱ γκιώνηδες ψηλά ἀπὸ τὸ μισαρε μοιρολογούσανε τὸ χάσιμο τῆς ὄμορφης χανούμισσας καταρώντας τὴ φόνισσα τὴ φύση τῆς Άνατολῆς.

**

Τὸ πρωῒνό, ἡ μαύρη σκλάβα τῆς χανούμ ανοίγοντας τὴν πόρτα τοῦ χαρεμιού αντίκρισε τὰ δύο νεκρά κορμιά. Τὸν ἕνα ἔπνιξε ὁ πόθος τῆς Άγάπης κ' ἡ Άνημοριά. Τὴν ἄλλη τὸ σφίξιμο τῆς άσπαλένιας άγκαλιάς.

(Σύρα)

ΒΕΛ. ΦΡΕΡΗΣ

ΔΕΝ ΘΑ ΞΕΧΑΣΩ

Δὲ θά ξεχάσω, μιὰ ποτέ, τ' ἀπόβραδον ἐκεῖνο πού τὰ γλυκά τὰ μάτια σου ἐφέγγανε σάν ἄστρα μέσα στοῦ κάμπου τοῦ ἔρημου τὴν ἀπειρή γαλήνη ἐνῶ μέσ στον ὀρίζοντα στο βάθος τοῦ τοπίου, μέσα σὲ δέντρα μακρυνά, πίσω ἀπ' τὸν λόγγο, πίσω, μιὰ ἀναιμική, μιὰ θλιβερή κι' ὄχρότατη σελήνη στερνὴν ἀχτιδὰν ἔχυνε στὸν κάμπο, στὸν αἰθέρα. Μέσα στοῦ κάμπου τοῦ ἔρημου τὴν ἀπειρή γαλήνη πού τὰ γλυκά τὰ μάτια σου ἐφέγγανε σάν ἄστρα, δὲ θά ξεχάσω, μιὰ ποτέ τ' ἀπόβραδον ἐκεῖνο.

Γ. ΚΑΨΑΜΠΕΛΗΣ

ΘΕΑΤΡΑ

ΔΕΩΝΙΑ ΔΑΝΤΡΕ-Ι-ΕΒ: «*Εκείνος πού δέχεται ραπίσματα*». *Θίλπος Βεάκη—Νέζερ, Δράμα σὲ 4 πράξεις, μετάφρασις Δδος Α. Σαραντίδη.*

Τὸ δράμα αὐτὸ εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ πρωτότυπα τοῦ μεγάλου ρώσου συγγραφέα. Ή ὑπόθεσί του παίζεται σ' ἕνα ἵπποδρόμιο.

Στὸν διευθυντὴ Μπριζιέ τοῦ ἵπποδρομίου παρουσιάζεται ξαφνικά μιὰ μέρα ἕνας καλοντυμένος κύριος, με παρουσιαστικὸ ἀνθρώπου τοῦ κόσμου και ζητάει νὰ προσληφθῆ στὸν θίασο. Ο διευθυντὴς φέρνει ἀντιρρήσεις στὴν ἀρχή, μιὰ τέλος γίνεται δεκτὸς με τὴ θέσι τοῦ κλόουν πού δέχεται ραπίσματα και παίρνει τὸ ὄνομα «Εκείνος». Πίσω ἀπ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο πού ἡ πείρα τῆς ζωῆς και τῶν ἀνθρώπων τὸν ἔκανε ἀπὸ τὴ πρώτη μέρα νὰ παίξει θανάσια τὸ ρόλο του, κρύβεται ἕνας ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων, ἕνας ὄνειροπόλος, ἕνας ὄμορφος τρελλός. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή αἰσθάνεται μιὰ ξαφνική ἀγάπη γιὰ τὸ μπουμποῦκι τ' ὀλοδροσο πού ἀνοίγει, γιὰ τὴ μικρὴ Κονσουέλλα, τὴν ὄμορφη μπαλαρίνα—ἱπεύτρια, πού ὅταν χορεύη ἀπάνω στο ἄλογο ὄλοι ξετρελλαίνονται με τὴν ὄμορφή και τὴ χάρι της. Μέσ' στο ἵπποδρόμιο ὁ ἔρωσ ἔχει ξεδέψει ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ βῆλη του: Ή γυναίκα τοῦ διευθυντοῦ Μπριζιέ, ἡ ἀγρίως ὄραία Ζινίντα, με τ' ἀστραποβόλα μάτια πού διαμίζουνε τὰ θηρία, ἀγαπάει με πάθος τὸν νεὸ Ἄλφρέδο, τὸν τζόκεῦ με τὴν κορμωστασίαν ἀρχαίου θεοῦ. Μά μάταια, γιὰ αὐτὸς τὴν περιίγρονεῖ, και μαζί με τὴν Κονσουέλα ἀγαπιώνται σὰ δύο μικρὰ παιδιὰ: με πάθος και καπρίτσια. Ή Κονσουέλλα νομίζει πὼς ὁ Κόμης Μαντζίνι εἶναι πατέρας της, μιὰ δὲν εἶναι ἀλήθεια. Ή Κονσουέλλα εἶνε ἕνα παιδί πού τὸ πήρε γιὰ νὰ τὸ ἀναθρέψῃ ὁ κόμης, τώρα δὲ πού δὲν ἔχει καθόλου λεπτά, τῶβαλε στο ἵπποδρόμιο γιὰ νὰ τὸν διατρέφει. Ἀπ' τὸν μισθὸ τῆς Κονσουέλλας τὰ παίρνει σχεδὸν ὄλα ὁ κόμης, κι' ἀπὸ φιλαργυρία πάντα τὴν τρέφει οικονομικά. Μ' ὄλο τοῦτο θέλει πάντοτε νὰ φαίνεται κόμης, εὐπατρίδης ἄνθρωπος τοῦ κόσμου και προσπαθεῖ νὰ συμβουλέσ ν' ἀναθρέψῃ τὴν Κονσουέλλα γιὰ νὰ τὴν παντρέψῃ με κανένα πλούσιο, κ' ἔτσι νὰ τὴν ἐκμεταλλεῦθῃ περισσύτερο. Και τὸ σχέδιό του πηγαινε καλά. Ο βαρῶνος Ρενιάρ ἀγαπάει ἤδη τρελλὰ τὴ μικρὴ Κονσουέλλα. Αὐτὴ, ἂν κι' ἀγαπάει τὸν τζόκεῦ Ἄλφρέδο, ὄμως δέχεται νὰ πάρῃ τὸν βαρῶνο ἀκολουθώντας τὴ συμβουλὴς τοῦ πατέρα της. Μάταια ὁ κλόουν «Εκείνος» προσπαθεῖ με διηγήσεις γεμίτες λυρισμό, με ὕμνους ὄπου τὴν ὀνομάζει ἀρχαία θεὰ και βασίλισσα, με μύθους πού τῆς πλέκει, μάταια με ἐρωτόλογα προσπαθεῖ νὰ τὴν παρασύρῃ πρὸς τὴν ἀγάπη του. Ή Κονσουέλλα ἂν και τραβιέται και συγκινεῖται ἀπὸ τὴς διηγήσεις τοῦ ὄνειροπόλου αὐτοῦ, πάντα ὄμως ἀρνιέται νὰ παντρευτῆ αὐτὸν, ἕναν ἄνθρωπο πού δὲν ἀξίζει τίποτα πού δέχεται μονάχα ραπίσματα (γιατὶ δὲν ξαίρει τὴν καταγωγή του και πρὸ παντὸς τὴν ἀξία του), πού τὸν νομίζει μονάχα παράδοξο και μένει πιστὴ στὴ θέλησή του πατέρα της νὰ παντρευτῆ τὸν βαρῶνο. Ο κλόουν «Εκείνος» πρὸ τοῦ ἀφοσιωθῆ στο ἵπποδρόμιο ἤτανε παντρεμένος: μιὰ ἡ γυναίκα του τὸν ἀπάτησε και ἄ-

ΟΙ ΠΕΘΑΜΜΕΝΟΙ

Μὴν κλαῖς μητέρα τοὺς νεκρούς, σάν πᾶν στὸν ἄμλο κόσμο και ταξιδέψουν στ' άγνωστο, πρὸ οἱ σοφοὶ μας λένε. Πιὸς ξέρει ἐκεῖ τί γίνεται! Ίσως κι' αὐτοὶ ἀντίμα μέσ' στο σκοτάδι ἡ στο φῶς γιὰ μις ἔδω νὰ κλαῖνε.

Ίσως γροικοῦνε τὴς κραυγὴς τῆς ἄτονης ψυχῆς μας, πού στὴν ὄδυν ἀγχομαχὰ και γέρνει νικημένη στὰ πάθια πού παλαίψανε πιὸ νὰ τὴν κατακτήσῃ Ίσως νὰ κλαῖνε πιὸ πολὺ γιὰ μις οἱ πεθαμμένοι

Ἄθῆνα 1922

Η. Σ. ΣΤΑΜΑΤΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

«*Προκήρυξις μειοδοτικῆς δημοπρασίας διὰ τὴν προμήθειαν τριακοντατριῶν χειμερινῶν στολῶν τῶν κλητῆρων τοῦ Ἐπουργείου.*»

Τὴν 20ὴν τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου ἔ. ἔ. ἐνεργηθήσεται μειοδοτικὴ δημοπρασία διὰ τὴν προμήθειαν τριακοντατριῶν χειμερινῶν στολῶν τῶν κλητῆρων τοῦ Ἐπουργείου ὕπο ὄρους ὧν οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λαβῶσι γνῶσιν παυὰ τοῦ τμήματος Προσωπικοῦ.

Ἐκ τοῦ Ἐπουργείου

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

«*Προκήρυξις διαγωνισμοῦ πρὸς κατάληψιν πέντε θέσεων δοκίμων μομογεωπόνων,*»

Τὴν 25ὴν τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου ἔ. ἔ. ἐνεργηθήσεται διαγωνισμὸς πρὸς κατάληψιν πέντε θέσεων δοκίμων Νομογεωπόνων.

Προσόντα.—Τὸ πρωτότυπον ἢ κεκυρωμένον ἀντίγραφον διπλώματος δημοσίας Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχολῆς τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς.

Πληροφορίαι παρέχονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ἐπουργείῳ Γεωργίας (Λιεύθυνσιν Γεωργίας).

Ἐκ τοῦ Ἐπουργείου Γεωργίας

ΥΠΟΥΡΓ. ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Τὸ Ἐπουργεῖον τῆς Γεωργίας φέρει εἰς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι συμφώνως τῷ ἀρτῳ 2939 κί πρὸς ἐμρίαν κερπώσεις ἐκ δατῶν δημοτικῶν, κόννοτικῶν, μοναστηρικῶν ἢ ἀγροεργῶν ἰδρυμάτων ἢ ἐκ δατῶν κτεταχομένων

φησε νὰ τὴν κλέψῃ ἕνας φίλος του, πού τοῦκλεψε συνάμα και τὸ φιλολογικὸ του ἔργο. Ἐτσι ὁ «Εκείνος» ἀποξενώνώθηκε τέλεια ἀπὸ τὴν Κοινωνία και ζοῦσε εὐχαριστημένος στο νεὸ του περιβάλλον. Ἀπὸ δῶ ἀρχίζει πιά ἡ λύσις τοῦ δράματος. Ή ὄμορφη Ζινίντα μὴ μπορώντας νὰ κάνῃ νὰ τὴν ἀγαπήσῃ ἕνας ἄνθρωπος, ὁ τζόκεῦ Ἄλφρέδος, προσπαθεῖ τώρα νὰ κάνῃ νὰ τὴν ἀγαπήσουν τὰ θηρία της. Ο τζόκεῦ Ἄλφρέδος ἀγαπάει τόσο παιδιάτικα τὴν Κονσουέλλα ὥστε δὲν κατορθώνει νὰ τὴν ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὸν βαρῶνο νὰ τὴν κάνῃ δική του. Ἀνάμεσα σ' ὄλους αὐτοὺς περνάει ἡ καρθενικώτατη Κονσουέλλα, ἕνας θαυμάσιος τύπος ἄγνου κοριτικοῦ Ο κλόουν «Εκείνος» μάταια παρακαλεῖ νὰ παντρευτῆ τοῦλάχιστον, ἀφοῦ δὲ θέλει αὐτὸν, τὸν τζόκεῦ Ἄλφρέδο. Τίποτα. Τὸ παιχνίδι τῶχει πιά κερδίσει ὁ βαρῶνος με τὴ βοήθεια τοῦ Μαντζίνι. Πρόκειται νὰ γίνουν οἱ γάμοι τοῦ βαρῶνου και τῆς Κονσουέλλας. Ή Κονσουέλλα δίνει μιὰ τιμητικὴ ὡς ἀποχαιρετιστήριο. Προσφέρονται ἀπ' τοὺς μελλόνυμφους κρασιά στὸν θίασο. Ο βαρῶνος ἐτοιμάζεται νὰ τὴν πάρῃ νὰ φύγουνε. Μά προλαμβάνει ὁ «Εκείνος» και τὴν ποτίζει σὲ κρασί δηλητήριο, κι' ἡ Κονσουέλλα πεθαίνει ἡσυχά. Ο βαρῶνος, πού τὴν ἀγαπάει ἀληθινά, αὐτοκτονεῖ ἀμέσως. Κι' ὁ «Εκείνος» ζηλεύωντας τὸν βαρῶνο πνίγεται μόνος του. Τὸ δράμα παίρνει τέλος.

Τὸ δράμα αὐτὸ εἶνε ἀναμφιβόλως ἀπὸ τὰ καλά ἔργα τοῦ Ἀντρέγιεβ. Μ' ὄλο πού ἔχει μερικά ἐλαττώματα, δὲν παύει νὰ εἶναι ἕνα δυνατὸ ἔργο. Και πρῶτα-πρῶτα εἶναι πρωτότυπο· πολὺ πρωτότυπο. Βέβαια, ὁ τύπος τοῦ κλόουν «Εκείνος» εἶναι ἀρκετὰ καλά γραμμένος, μιὰ σκιαζέει τελειωτικά ὄλους τοὺς ἄλλους. Αἰσθάνεται κανένας ὅτι κάτω ἀπὸ αὐτὸν βρῦβεται ὁ ἀκράτητος και μεγαλόπνοος Ἀντρέγιεβ. Ἐπειτα πόσος λυρισμὸς σ' αὐτὸ τὸ ρόλο! Ὅρισμένως θάβαλε ἐκεῖ ὄλη τὴν ψυχὴ του ὁ Ἀντρέγιεβ. Μιὰ παρατήρηση: τὴν πρῆ ζοῖν τοῦ κλόουν «Εκείνος» μῆς τὴν ἀναφέρει με δύο λόγια στὴ συνομιλία «Εκείνου» και τοῦ Κυρίου πού τοῦκλαψε τὴ γυναίκα του. Μῆς λέει πὼς αὐτὸς ἤτανε ἕνας φίλος τοῦ «Εκείνου», συνάδερφός του μάλιστα, πού δὲν τοῦφτασε νὰ τοῦ κλέψῃ τὴ γυναίκα του, μιὰ τοῦκλεψε και τὸ φιλολογικὸ του ἔργο. Ἐνῶ αὐτὸς ἤτανε στείρος, ἔπῃρε νὰ ἐξηγήσῃ τὸ ἔργο τοῦ ποιητῆ, κι' ἔτσι ἔγινε ξακουστός και μεγάλος ἀπ' τὴ κλεμμένη δόξα. Ἐδῶ εἶναι ἕνα χτύπημά τοῦ Ἀντρέγιεβ ἐνάντια στοὺς κριτικούς. Ἀκόμα: Ἀπὸ τὸ τέλος τῆς δευτέρας πράξεως κι' ὕστερα παύει νὰ μῆς διηγείται ὁ συγγραφεὺς τί ἔγινε τὸ πάθος τῆς Ζινίντας πρὸς τὸν Ἄλφρέδο. Σταμάτησε ἕνα τόσο δυνατὸ πάθος ἔτσι ἀπότομα; Κι' ἔπειτα ὁ Ἄλφρέδος πὼς δὲν ἐνεργεῖ τίποτα γιὰ τὴ Κονσουέλλα πού δείχνει πὼς τὴν ἀγαπάει τόσο πολὺ; Κι' ἀκόμα ἕνα ἄλλο: Πὼς ὁ «Εκείνος» ἀγάπησε ἔτσι ἀπότομα μὸλις πρωταντίκρυσε τὴν Κονσουέλλα;

Τώρα γιὰ τὴν ἔχτελεση. Ο κ. Βεάκης ἔπαιξε πάρα πολὺ καλά στο δύσκολο ρόλο τοῦ κλόουν «Εκείνου». Ἐπίσης με πολὺ χάρι ἔπαιξε στο ρόλο τῆς Κονσουέλλας ἡ Κα Καββάδα. Ἐπίσης ἡ Κα Μουστάκα, και οἱ Νέζερ, Δεστοῦνης και Σιριώτης. Τὰ σκηνικά μέτρια. Γενικῶς ἡ ἐκτέλεσις σημείωσε ἐπιτυχία.

Γ. Κ.

“ΕΥΘΥΜΟΣ ΚΟΣΜΟΣ,, ;;;

εξ ἀδιαρέτου υπό πλειόνων τῶν δέκα μεριδιούχων δέον νά ἐνεργῶνται ἐπί ποινῇ ἀυρότητας ὑπο ἐνοικιαστῶν ἀναδεικνυομένων ἐν δημοπρασίᾳ ἐνεργουμένη μετὰ τήν ἐγκρισίν τοῦ ποσοῦ καί τῶν ἔρων τῆς ὕλοστομίας ὑπο τοῦ ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

Συνισταῖται ἔθεν ἰδιαιτέρως εἰς τοῦς μεταχροντας εἰς τοιαύτας δημοπρασίας ὅπως ἀπαι ὡσι νά ὑπαρῇ προηγουμένη ἐγκρισίς τοῦ Ὑπουργείου, καθ' ὅσον ἐν ἐναντία περιπτώσει ἡ ἐνοικίασις ὡς ἀπολύτως ἄκυρος δέν ὀά ἀναγνωρίζεται ὑπό τοῦ ὑπουργείου, ὀά δημιουργοῦνται δέ ἐνεκα τούτου περιπλοκαί μεταξὺ τῶν ἰδιοκτητῶν καί ἐνοικιαστῶν.

Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας

ὑπερβῆ τὸ ἡμισυ τῆς ἀνιστοίχου περιουτῆς κατὰ μήνα.

Ἐν τοῦτο ἐπιτευχθῆ ἐξ οἰκείας πρωτοβουλίας τῶν κατοίκων, ἐν τῇ ὀρθῇ ἐκτιμῆσει τῶν κρισίμων περιουσιῶσεων θά καταστῆ περιουτῆ καί ἡ ἐπιβολῆ προσθέτου αὐξήσεως τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος τοῦ καταναλισκομένου πέραν τοῦ ἡμίσεως ἧτις δυνατὸν νά φθάσῃ καί τὸ πενταπλάσιον τῆς ἐν ἰσχύϊ.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΡΙΩΝ Τ.

Ἔστω γνωστὸν εἰς παντας ὅτι οὐδεμία σύστασις ὑπὲρ ἢ κατὰ προσώπου τῆς δικαιοδοσίας τοῦ ὄφ' ἡμῶς Ὑπουργείου μὴ ὑποβαλλομένη ἱερουργικῶς διὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπαλλήλων ὀά λαμβάνεται ὄπ' ὄψιν.

Πῶς ὑπάλληλος δι' ὄν ἤθελε γίγῃ τοιαύτη σύστασις ὀέλει εἰσαγεσθαι εἰς τὸ ἀρμόδιον Συμβούλιον μετὰ τὸ ἐρώτημα τῆς ἀπολύσεως.

Ὁ Ὑπουργός Τ. Τ. Τ.

Α. Χρηστομῆνος

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Ἐκτίθενται εἰς μειοδοτικὴν ἐπαναληπτικὴν Δημοπρασίαν ἐν τῷ Δημοτικῷ Βρεφοκομείῳ Ἀθηνῶν τὰ ἐξῆς:

1) *Διὰ τὴν κηδεῖαν καί ταφήν τῶν ὀρφανῶν τοῦ Ἰδρύματος τὴν 17ην Ὀκτωβρίου 1922 καί ὄραν 11ην π. μ.*

2) *Διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἀναγκασιούτων κατὰ τὸ Βον ἐξά μηνον τοῦ ἔτους 1922 λαχανικῶν τὴν 18ην Ὀκτωβρίου καί ὄραν 11ην π. μ. Δεῖγματα ὄροι καί συμφωνίαι κατατεθειμένα ἐν τῇ Διευθύνσει τοῦ Βρεφοκομείου.*

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων

Σ. Πάτσις

ΥΠΟΥΡΓ. ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Λόγοι ὑπερτάτης ἀνάγκης ἐπιβάλλουσι γενναίας οἰκονομίας ἐν τῇ καταναλώσει ἡλεκτρικοῦ ρεύματος. Ἡ σπατάλη τοῦ δι' ἡλεκτρικοῦ φωτισμοῦ μεταφράζεται εἰς σπατάλην γαιανθράκων, συνεπαγομένην δαπάνας μεγάλης καί ἐξαγωγῆν συναλλάγματος τοῦ ὀποίου τόσην ἀνάγκην ἔχει τὸ Κράτος δι' ἐξυπηρέτησιν ἄλλων σκοπῶν μᾶλλον σημαντικῶν. Δι' ὄ καί πδοσαλοῦνται ἀπαντες ἀνεξαιρέτως οἱ κάτοικοι Ἀθηνῶν Πειραιῶς καί Περιχώρων, οἱ χρῆσιν ποιούμενοι ἡλεκτρικοῦ φωτός, ὀπως, παρὰ τὰ διεξαχθέντα περιοριστικά μέτρα ὄφ' ἐνόδς τυῦ φωτισμοῦ καταστημάτων θεάτρων, γραφείων κτλ. καί ὄφ' ἐνέρον τῆς κινήσεως τῶν Τροχιοδρῶμων καί τοῦ Ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ σιδηροδρόμου, μειώσωσι τὸν φωτισμὸν τῶν οἰκιῶν αὐτῶν κατὰ τὸ ἡμισυ, εἰς τρόπον ὄστε ἡ καταναλώσις τοῦ ρεύματος νά μὴ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΗΜΟΣ ΦΘΗΝΑΙΩΝ

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων διακηρῦττει ὄτι

Ἐκτίθεται εἰς πρόχειρον μειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ Ἀθηνῶν καί ἐνώπιον τῆς Δημαρχικῆς Ἐπιτροπῆς τὴν 22ην 8 ὄριος 1922 ἡμέραν Πέμπτην καί ὄραν 11—12 π. μ. ἡ προμήθεια καί ἡ ἐναποθήκευσις 500 Ν. Μ. σάκρων πρὸς ἐπισκευῆν διαφόρων ὄδων τῆς πόλεως, συμφώνως πρὸς τὸν προϋπολογισμὸν δαπάνης, τὴν συγγραφήν ὑποχρεώσεων καί ὑπὸ τοῦς ἔρους τῆς πλήρους σχετικῆς διακηρῦξεως τῆς ἐκτεθειμένης μεθ' ἀπάντων τῶν σχετικῶν ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ Ἀθηνῶν (Γραμματ. Ὀδοποιίας).

Ὁ Δήμαρχος

Σ. Πάτσις

ΟΙΝΟΙ

ΚΟΝΙΑΚ

ΒΟΤΡΥΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΟΙΝΟΙ

ΜΑΡΚΟ

ΟΙΝΟΙ

ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΩΝ

ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3

Γραφεία αγοράς και πωλήσεως
μεταχειρισμένων και μη γραμματο-
σημών υπό τούτο.

Ν. ΨΕΥΔΟΠΟΛΟΥ

Οίκος εμπιστοσύνης και εξαιρετι-
κής ενσυνειδησίας.

ΜΕΓΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
AU PRINTEMPS
Δ. ΚΑΙ Φ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΩΝ

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ

ΤΟ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΙΔΩΝ

Απρόσβροχα διά πρόξενας

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΠΑΔΔΗ & ΣΙΑ

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ

Το αρχαιότερον εν Ελλάδι Χαρτοπωλείον. Έπισκο-
πήτρια στυγαμίας.

ΤΑΠΗΤΕΣ ΠΕΡΣΙΚΟΙ
ΑΔΕΛΦΟΙ ΒΑΓΓΑΝΟΥ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

ΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΤΗΣ ΚΑΕ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΕΚΤΥΠΩΣΙΝ ΠΑΣΗΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΗΤΟΙ:

ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΩΝ, ΦΑΚΕΛ-
ΛΩΝ, ΕΠΙΣΤΟΛΟΚΕΦΑΛΙ-
ΔΩΝ, ΑΓΓΕΛΤΗΡΙΩΝ, ΝΕ-
ΚΡΟΣΗΜΩΝ, ΒΙΒΛΙΩΝ

ΚΑΙ ΕΝ ΓΕΝΕΙ

ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΙΝ ΠΑΝΤΟΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΥΠΟ ΤΑΣ ΣΥΜΦΕΡΟΤΕΡΑΣ ΣΥΜΘΗΚΑΣ

ΔΙΑ ΚΑΘΕ ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΕΙΔΟΠΟΙΗΤΕ
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΣ ΤΗΝ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΡΙΑΝ

5 ΟΔΟΣ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 5

ΤΥΠΟΙΣ ΚΑΤΙΝΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ